

Na podzim roku 1953 se Největší Válka už chýlila ke konci. Nebylo armád. Okupační vojska, většinou odříznutá od svých vlastí, se tenčila a vytrácela jako voda v písku. Samozvaní generálové táhli od města k městu, či spíše od rumiště k rumišti, v čele pěti mužů, z nichž jeden byl bubeník, jeden zloděj, jeden školák, jeden muž s gramofonem a jeden, kterého nikdo blíže neznal, aby vybírali výpalné nebo aspoň uspořádali dobročinný koncert „ve prospěch invalidů, jejich vdov a sirotků“. Nikdo už nevěděl, kolik je válčících stran.

V tomto obecném a nevýslovném rozvratu nadešel konec Největší Války. Nastal tak nečekaně, že není dnes známo, kde byla poslední a takzvaná rozhodující bitva. Historikové mnoho se přou o tom, která srážka znamenala konec a rozřešení světové konflagrace. Někteří (jako Dührich, Assbridge a zejména Moroni) kloní se k názoru, že to byla bitva u Lince. Této dosti veliké operace se účastnilo šedesát vojáků z různých nepřátelských stran. Bitva se strhla ve velkém sále hostince U Růže, a to pro sklepnici Hildu (byla to vlastně Mařena Růžičková z Nového Bydžova). Vítězem na bojišti zůstal Ital Giuseppe, který si také Hildu odvedl; ale protože mu nazítrí utekla za Čechem Václavem Hruškou, je vlastně i tato bitva ne rozhodná.

Usiňski uvádí podobně bitvu u Goročovky, Leblond srážku v Batignolles, van Groo řež blíže Nieuportu, – zdá se však, že u nich rozhoduje spíše lokální patriotism než důvody vpravdě historické. Poslední bitva Největší Války je zkrátka neznáma.

Nicméně lze ji se značnou pravděpodobností určit z pramenů nápadně shodných, a sice z celé řady prorocství, jež předcházely Největší Válce.

Tak už z roku 1845 se zachovalo tištěné (švabachové) prorocství, že za sto let „aukazy stražliwé nastanau a lidu mnoho branného we wojně zajde“, ale že „za sto měsíců třináctero národů pod břízau se polem utká a w boji zaufalém poseká“, načež prý nastane padesátiletý mír.

Roku 1893 prorokovala Turkyně Wali Schön (?), že „uplyne pětkrát tucet let, než nastane mír a po všem své tě; toho roku třináct císařů se bude potýkati a sejdou se pod stromem březovým, a pak bude ten mír, jakého nikdy nebylo ani nebude“.

Z roku 1909 se cituje vidění jisté černošky z Massa chusett s, která viděla „obludu černou, dvourohatou a obludu žlutou, třírohou a obludu červenou, osmirohovou zápasiti pod stromem (březovým?), až krev postříkala celý svět“. – Zajímavé je, že počet rohů je úhrnem třináct, patrně na označení třinácti národů.

Roku 1920 prorokoval reverendissimus Arnold, že „přijde válka devítiletá, jež zachvátí celý svět. Jeden veliký císař zahyne v této válce, tré velikých říší se rozpad ne, devadesát devět hlavních měst vyvráceno bude, a po slední bitva této války bude poslední bitvou století.“

Z téhož roku „vidění Jonathanovo“ (tištěné ve Stockholmu): „Válka a mor vyhubí devadesát devět zemí, devadesát devět říší zanikne a opět vstane; poslední bitva bude trvat devadesát devět hodin a bude tak krvavá, že všichni vítězové se vejdou do stínu březového stromu.“

Lidové prorocství německé z roku 1923 mluví o bitvě na Březovém poli (Birkenfeld).

Poslanec Bubník roku 1924 řekl v rozpočtové rozpravě: „...a nebude lépe, pokud jediný voják bude sloužit pod břízou.“

Podobných věšteckých dokladů z doby mezi 1845-1944 se zachovalo přes dvě stě; ve čtyřiceti osmi se vyskytá počet třináct, v sedmdesáti březový strom, v patnácti prostě strom. Lze tedy soudit, že poslední bitva se strhla někde v blízkosti březového stromu; kdo tam válčil, nevíme, ale zbylo tam úhrnem třináct mužů z různých armád, kteří se po bitvě patrně uložili do stínu břízy. Tím okamžikem se skončila Největší Válka. Je však možno, že „bříza“ zde vystupuje symbolicky místo jména obce Březany, Březeneč, Březhrad, Březí (jichž je v Čechách 24), Březina (jichž je 13), Březno ves, Březinka (4), Březinky, Březiny (3), Březka (4) ne bo i Březko, Březná (2), Březnice (5), Březník, Březno (10), Březová (11), Březové Hory, Březovice (6), Březo vík, Březůvky, Březany (9) nebo i Březolupy. Nebo je to německý Birk, Birkenberg, -feld, -haid, -hammer, Birkicht atd., nebo anglický Birkenhead, Birkenham; Birch apod., nebo francouzské Boullainville, Boulay atd. Tím se počet měst, vsí a lokalit, kde se pravděpodobně strhla poslední bitva, omezuje na několik tisíc (pokud zůstává me jen v Evropě, jež zajisté má přednostní právo na Po slední Bitvu), a podrobné vědecké pátrání aspoň zjistí, kde se to stalo, nelze-li už naprosto dokázat, kdo to vyhrál.

Ale snad přece – představa je svůdná – stála poblíž dějiště posledního aktu světové tragédie útlá stříbrná břízka; snad zpíval nad bojištěm skřivan a nějaký ten bě lásek řepkový se třepetal nad drsnými válečníky. A hle, není už málem koho zabít; je horký říjnový den, a je den hrdina po druhém ustoupí stranou zády k bojišti, uleví si tělesně a touže po míru jde si lehnout do stínu břízy. **Nakonec tam leží všech třináct, kteří přežili Poslední Bitvu.** Ten položí unavenou hlavu na botu souseda, onen na jeho zadek, nerušen jeho (míním vojákovým) oddechováním. Třináct posledních vojáků světa spí pod jedinou břízku. Kvečeru se probudí, dívají se po sobě s nedůvěrou a sahají po zbraních. A tu jeden z nich – dějiny nikdy ne zvedí jeho jména – řekne: „Sakra, kluci, tak už toho nechme.“

„A to máš, člověče, pravdu,“ poví s úlevou druhý, odkládaje zbraň.
„Tak mně dej kus špeku, ty vole,“ ozve se třetí s jistou něžností.
Čtvrtý na to: „Krucí, lidi, já bych kouřil; nemáte ně kdo -?“
„Hoši, ted' se ulejem,“ míní pátý. „My už nehrajeme.“
„Já ti dám športku,“ praví šestý, „ale ty mně dáš kus chleba.“
„Domů, považte si, pudem domů,“ dí sedmý.
„Čeká tě tvá stará?“ ozve se osmý.
„Bože, já už jsem šest let neležel v posteli jaksepatří,“ vzpomíná devátý.
„Byla to, chlapci, blbina,“ povídá desátý a odplivuje.
„Ba jo,“ dí jedenáctý. „Ale ted' už se neheme.“
„Neheme,“ opakuje dvanáctý. „Nejsme blázni. Hoši, domů!“
„To jsem sám rád, že už je konec,“ doloží třináctý a převalí se na druhý bok.
Tak nějak lze si představit, že se skončila Největší Válka.